

ga voda. Če ga bodo podrli, bi bilo prav, da bi spodnji del ohranili in nanj napisali, kdaj je Sorica dobila elektriko.

Po zapiskih pok. Lovra Pintarja napisal

France Planina

KULTURNA SKUPNOST ŠKOFJA LOKA

Pri pripravah za ustanovitev Kulturne skupnosti v Škofji Loki ni šlo vse povsem gladko in brez pretresov, kajti tudi kulturnim delavcem v Škofji Loki tako kot drugod ob pripravah ni bil popolnoma jasen njen pomen. Pripravljalni odbor je imel veliko dela pri iskanju pravega cilja, ki naj bi ga kulturna skupnost imela pri svojem bodočem delu. Treba je bilo tudi premagati skoraj popolno pasivizacijo prizadetih in jim vliti zaupanje v bodočnost. Pripravljalni odbor in njegov preds. Peter Finžgar vsekakor nista imela lahke naloge. Brez pomoči tov. inž. Marka Vraničarja, sekretarja občinskega komiteja ZKS Škofja Loka, bi mu verjetno ne uspelo združiti že skoraj povsem razbitih in razvejanih vrst kulturnikov, ki se prej niso mogle zediniti za skupen in enoten nastop. Ko pa je bilo vsem jasno, pred kakšno nalogo stojimo in kaj čaka v kulturni skupnosti vse prizadete, potem je delo steklo in 16. februarja 1971 je bila na gradu ustanovna skupščina Kulturne skupnosti, na katerem je bila izvoljena njena skupščina in izvršni odbor. Ta šteje sedem članov: Savo Sink, predsednik predsedstva in skupščine, Andrej Pavlovec, namestnik predsednika, člani pa so: France Štukl, Janko Krek, Olga Stucin, Slobodan Poljanšek in Tone Nastran. V skupščino Kulturne skupnosti Škofja Loka pa so bili izvoljeni ali imenovani tile člani:

Za Loški muzej Andrej Pavlovec; za Muzejsko društvo Dušan Ogrizek, France Štukl in Milan Zeleznik; za Ljudsko knjižnico Janko Krek; za Občinsko zvezo kulturno prosvetnih organizacij in glasbeno dejavnost Ivo Gulić, Poldka Stiglic, Stane Oblak, Olga Stucin in Blagoje Ilić; za ObK SZDL dr. Branko Berčič, za ObK ZKS Silva Hafner; za ObK ZMS Marjana Vodopivec; za Groharjevo kolonijo Ive Šubic; za ZZB NOV Jože Gostinčar; za Skupščino občine Roman Teržan; za TIS Blaž Dolenc; za Turistično zvezo Lojze Rajglje; za Delovne organizacije Zdravko Ogris, Martina Sedej, Janko Kallan, Lojze Podlogar, Slobodan Poljanšek,

Savo Sink, Marjan Kramar, Tone Nastran in Tone Oblak.

Izvršni odbor Kulturne skupnosti Škofja Loka je pripravil program dela kulturne skupnosti in finančni načrt, ki ga je potrdila skupščina kulturne skupnosti hkrati z družbenim dogovorom, ki ga sklepajo Izvršni svet SR Slovenije, Skupščina občine Škofja Loka in Kulturna skupnost Škofja Loka, ter družbeni dogovor o vsebini in materialnih sredstvih za potrebe kulturne dejavnosti, ki sta ga sklenili Skupščina občine Škofja Loka in Kulturna skupnost Škofja Loka. Soglasje k programu dela kulturne skupnosti in odobritev podpisa obeh družbenih dogovorov je obravnavala Skupščina občine Škofja Loka na seji 14. 4. 1971. Podpisovanje družbenega dogovora med Izvršnim svetom SR Slovenije, Skupščino občine Škofja Loka in Kulturno skupnostjo Škofja Loka je bilo 31. maja 1971 in ga je razen Škofje Loke podpisala samo še Kulturna skupnost Celje kot prva.

Ker je ustanovitev Kulturne skupnosti Škofja Loka izredno pomemben dogodek in v kulturni dejavnosti Škofje Loke prav gotovo prelomnica, objavljamo program njenega dela in družbeni dogovor v celoti:

Program dela Kulturne skupnosti Škofja Loka

Zakon o sredstvih za financiranje kulturnih skupnosti in kulturne dejavnosti ureja ne samo financiranje kulture v občini, temveč nalaga kulturni skupnosti tudi odgovornost za uspešno razvijanje kulturnega življenja v občini. Vsa kulturna dejavnost je praktično zajeta v jedrnatih formulacijah, da je s tem zakonom omogočeno samoupravno vodenje kulturnih dejavnosti in kulturne politike na območju občine in da se mora kulturna skupnost zavedati tudi svojih samoodgovornih nalog, ki jih je sprejela hkrati s samoupravnostjo. K temu lahko pridamo še, da je deklarativnost tokrat podprta tudi s finančnimi sredstvi, ki jih odstopa republika kulturni skupnosti, kar pa je seveda vezano na pogoje, da občina Škofja Loka na ustrezen in predpisan način zagotovi svojo udeležbo. Čeravno je v zakonu in v točkah družbenega dogovora veliko govora o udeležbi občine, ki naj bi prispevala svoj delež vsaj v minimalni meri v odnosu na sredstva, ki jih je namenila kulturi v letu 1970, ugotavljamo, da so se nasploh vse občine odločile prav za ta minimum, ne pa tudi za odločno in krepko sanacijo, kakor je to predvideval že citirani zakon. Toda kljub temu

je v občini Škofja Loka skupščini kulturne skupnosti, ki je najvišji samoupravni organ za področje kulture na območju občine, omogočena določena razvojna možnost za sanacijo kulturnih dejavnosti. Najvažnejši element nove politike financiranja je v tem, da Kulturna skupnost Škofja Loka samostojno razpolaga s sredstvi, ki jih je za financiranje kulturnih dejavnosti pridobila na osnovi zakona ali na drug način. Prav to pa postavlja pred Kulturno skupnost veliko odgovornost, ker se je odločila, da upravlja s sredstvi za tiste kulturne dejavnosti, ki jih je doslej financirala občina in od katerih je tudi izdvojila potrebna finančna sredstva, ki predstavljajo hkrati tudi soudeležbo nasproti republiškemu prispevku. Ta odgovornost, ki temelji na samoupravnih pravicah kulturne skupnosti in ki zahteva od nje tudi samoodgovornost ne samo za porabljena sredstva, ampak tudi za celotno kulturno dogajanje v občini Škofja Loka, pa je bila temeljni princip pri delitvi sredstev posameznim porabnikom.

Z družbenim dogovorom, ki ga predvideva zakon in katerega osnutek je predložen, je predvideno, da bo Kulturna skupnost Škofja Loka skrbela za postopno izboljševanje materialnega položaja obstoječih kulturnih zavodov, pri čemer mora uskladiti osebne dohodke delavcev na področju kulture in potrebe za funkcionalno dejavnost zavodov na ravni, ki je bila za tekoče leto dogovorjena za celotno področje družbenih dejavnosti. Dolžna je izvajati zakonske obveznosti na področju knjižničarstva, kot primarne in najširše veje splošnega izobraževanja in zadovoljevanja kulturnih potreb prebivalcev. Kulturna skupnost je sprejela vključevanje normativov za knjižnice kot svojo obvezo v najvišji možni meri za leto 1971 in z obvezo, da ne odstopa od predpisanih normativov, tako da bo mogoče v letu 1975 doseči fond z eno knjigo na prebivalca. Ne gre pa samo za knjižni fond, temveč tudi za strokovno osebje, ki bo s tem fondom upravljalo, in smo prav zato sprejeli v program tudi postopno rast strokovnega knjižničarskega kadra. Število knjig in število zaposlenih v knjižnici pa bo odvisno tudi od prostorskih kapacitet knjižnice, na kar bo potrebno misliti v širšem občinskem merilu ob predvidenem novem kulturnem domu.

Podobne perspektive zasledujemo tudi pri arhivski službi, za katero nameravamo v najbližji bodočnosti poskrbeti za ustrezne prostore, ker so ti, ki jih zdaj

uporablja arhiv, že sedaj pretesni in arhiv ne more sprejeti pod svojo streho gradiva, niti tistega ne, ki je že pripravljeno za odvoz in za obdelavo. Ob tem poudarjamo, da je v tem programu izdvojen samo tisti najnujnejši del obvestil, ki je potreben za razumevanje kulturne politike in da le-ta temelji na obširnih delovnih programih posameznih zavodov ali društev. Zato ob arhivu spregovorimo tudi še o izločenem investicijskem skladu kulturne skupnosti, katerega bomo uporabili samo v resnično potrebne namene in za akcije, ki se bodo hitro rentirale. Kulturna skupnost se zaveda določenih problemov v zvezi s kulturnimi domovi in njihovo obnovo, vendar pa je namenila v letu 1971 posvetiti vse sile zgolj zbiranju podatkov o potrebah za njihovo obnovo. Predvsem se tu časovno oddaljemo od hitrega posega v to problematiko, ker nočemo drobiti pičlih investicijskih sredstev za včasih kar dvomljive posege, posebno pa je v zvezi s tem treba poudariti, da je večina teh domov v upravljanju gospodarskih organizacij, ki nočejo prispevati finančnih sredstev za tisti del doma, v katerem gostuje kulturno društvo. Tudi republika bo posvetila temu vprašanju skrb in ga skušala problemsko rešiti v tem letu.

Ob zakonskih obveznostih, ki jih ima Kulturna skupnost Škofja Loka do spomeniškega varstva, pripominjamo, da smo sredstva odmerili v zadovoljivi višini, kar pa seveda ne pomeni, da bo zavod za spomeniško varstvene probleme v občini. Predvsem so ta sredstva namenjena za njegovo redno dejavnost in za nekatere naloge specifičnega značaja, kakršna je izdelava karte spomenikov na območju občine. Vsota, ki jo dobi Regionalni zavod za spomeniško varstvo v Ljubljani, predstavlja eno tretjino zaprosene vsote, s katero bi se delo zavoda normaliziralo po normativih v letu 1975.

S tem smo pregledali tri področja, ki so po zakonu in po smernicah za podpis družbenega dogovora prioriteta. Za vsa področja skupaj pa je Kulturna skupnost Škofja Loka upoštevala razen sklepov, priporočil in normativov, ki jih je izdala za posamezna področja kulturne dejavnosti skupščina SR Slovenije, tudi še specifične probleme loške kulture, kjer zavzema pomembno mesto prav gotovo Loški muzej, kateremu je kulturna skupnost namenila letos precejšnja sredstva predvsem zaradi dokončne ureditve oddelka NOB, ki ga po pomembnosti cenimo kot posebno nalogo tudi v zvezi s tisočletnico

Loke. Zaradi personalnih sprememb, ki so v preteklosti doletele muzej, se kader v tem zavodu ne povečuje, temveč le ponovno zaseda že sistemizirana mesta, ki jih je muzej moral opustiti zaradi pomanjkanja sredstev. V letu 1971 naj bi bilo zasedeno mesto kustosa za NOB, dočim bi ostala mesta zapolnili z doštudiranjem doslej zaposlenih in z notranjo reorganizacijo dosegli čim bolj efektivno strokovno zasedbo. Povečana sredstva za obnovo strehe, ki je v zelo kritičnem stanju, saj ni bila popravljena že od preselitve muzeja na grad v letu 1959. To delo je tudi eno izmed tistih del, ki so vezana na proslavo 1000-letnice Loke.

Važno nalogo prevzema tudi Muzejsko društvo, ki je poleg skrbri za izdajanje Loških razgledov prevzelo nase še izdajo knjig za 1000-letnico Loke, predvsem gre tu za Zgodovino loškega ozemlja dr. Pavleta Blaznika in Zbornika Selške doline ter drugih. Da bi Muzejsko društvo lahko to nalogo izpeljalo, smo osnovali tiskovni sklad, v katerega se bodo stekala finančna sredstva, ki bodo namenjena samo za že imenovane publikacije. Razen tega je prevzelo Muzejsko društvo poleg strokovne in vodstvene še finančno skrb za muzejski zbirki v Železnikih in Zireh. S tem se dopolnjuje delo društva z delom muzeja in s splošnimi kulturnimi naporji ter predvsem za dostojno praznovanje 1000-letnice Loke.

Zveza kulturno prosvetnih organizacij bo tudi v bodoče združevala amatersko kulturno dejavnost na področju občine. Njena bo tudi skrb za že prej omenjene kulturne domove, za pregled stanja le teh. Menimo, da se lahko v ZKPO resno zavzamejo za amatersko gledališko, glasbeno in likovno dejavnost, za čimboljše stimulacijo kulturnih društev in za dosledno izvajanje kulturne politike v danih smernicah kulturne skupnosti. Od drugih temeljnih kulturnih dejavnosti smo izdvojili delovanje Groharjeve slikarske kolonije in Male Groharjeve slikarske kolonije, od katerih je prva bolj vezana na likovno dejavnost muzeja, druga pa na loške šole, predvsem na gimnazijo in obe osnovni šoli. Kot obveznosti smo prevzeli tudi fond za Prešernove nagrade gorenjskih občin in pa za 1000-letnico Loke, za katero smo že in bomo skušali čim bolj skrbeti, čeravno smo mnenja, da se vse potrebe in zahteve v zvezi s proslavo ne bi smele stekati na naslov Kulturne skupnosti.

Če povzamemo ta kratki pregled, ki je podprt s programi posameznih področij

kulturne dejavnosti v občini in izglasovan na skupščini kulturne skupnosti, potem moramo reči, da smo za leto 1971 s politiko financiranja potegnili črto, pod katero bomo pisali rezultate opravljenega dela, ki se bodo stekali v rezultat dela ob 1000-letnici in kot rezultat usmeritve kulturne politike v srednjeročnem planu. Če nam bo uspelo obdržati tempo, ki smo ga sprejeli letos, potem v rezultate ne moremo dvomiti, predvsem ne, ker se zavedamo, da smo z republiškimi in občinskimi sredstvi, ki jih razporejamo z vso samoupravno pravico, hkrati sprejeli tudi vso težo samoodgovornosti, s katero bomo polagali račune pred občinsko skupščino.

Na podlagi 5. in 6. člena Zakona o sredstvih za financiranje kulturnih skupnosti in kulturnih dejavnosti (Uradni list SRS, št. 46/1970) sklepajo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Skupščina občine Skofja Loka (v nadaljnjem besedilu: skupščina občine) in Kulturna skupnost Skofja Loka (v nadaljnjem besedilu: kulturna skupnost) naslednji

Družbeni dogovor

1. Zakona o kulturnih skupnostih ter o sredstvih za financiranje kulturnih skupnosti in kulturnih dejavnosti sta omogočila samoupravno organiziranje kulture v okviru družbenopolitičnih skupnosti in postavila materialne osnove za njeno usklajeno delovanje z družbeno-ekonomskim razvojem.

Da bi bilo zakonska določila v celoti moč uresničiti na področju skupščine občine, ureja ta dogovor prenos z zakonom določenih finančnih sredstev SR Slovenije za financiranje programa kulturne dejavnosti kulturne skupnosti, obveznosti skupščine občine, ki nastopijo s prevzemom teh sredstev in obveznosti kulturne skupnosti pri razpolaganju s temi sredstvi.

2. SR Slovenija prepušča kulturni skupnosti republiški prispevek iz osebnega dohodka od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, kakor ga je določil zakon o uvedbi in stopnjah republiških prispevkov, davkov in taks (Uradni list SRS, št. 5/68 in 40/68) ter 0,5% republiškega davka od prometa blaga na drobno, kakor ga je določil zakon o republiškem davku od prometa blaga na drobno (Uradni list SRS, št. 40/68), zbrana na območju skupščine občine. Ta sredstva se od 1. januarja 1971 usmerjajo prek ustreznih računov SDK v korist prora-

čuna skupščine občine za kulturno skupnost.

Prenos sredstev iz 0,5 % stopnje prometnega davka ne vpliva na izračun sredstev skupščine občine glede na limit 10,8 % (Uradni list SFRJ, št. 53/70-898), ker so izločena iz sredstev republike v okviru, ki ga limit omogoča. Zadeva pa jih obveznost izločanja, če bodo ta sredstva v letu 1971 presegla 10,8 % nad realizacijo dohodkov v letu 1970 iz prometnega davka po stopnji 0,5 %. Ostala sredstva iz te točke dogovora ne podlegajo omejitvam po citiranem zakonu.

3. Skupščina občine na ustrezen način zagotavlja svojo udeležbo pri trajnem zagotavljanju trdne materialne podlage za delo kulturne skupnosti in za razvoj kulturne dejavnosti, ki bo v odvisnosti od splošnega družbenega in ekonomskega razvoja njenega območja.

Skupščina občine zagotavlja v letu 1971 kulturni skupnosti za financiranje programa kulturnih dejavnosti oziroma delovnih organizacij s področja kulture na območju občine najmanj toliko finančnih sredstev, kolikor je bilo za kulturo v proračunu občine določenih v letu 1970, povečanih za stopnjo zvišanja proračunskih dohodkov občine v letu 1971.

Sporazumno je ugotovljeno, da je bilo v proračunu občine za leto 1970 za kulturo na razpolago 536.947 din in da znaša stopnja zvišanja proračunskih dohodkov občine v letu 1971 7,27 %, tako da znaša najnižji zagotovljeni prispevek občine za financiranje kulturnih dejavnosti v letu 1971 576.000 din.

4. Dohodke, namenjene za financiranje dejavnosti kulturne skupnosti, mora skupščina občine zajeti v splošnem delu proračunske bilance, prav tako pa mora ustrezna sredstva prikazati v splošni razporeditvi dohodkov v okviru glavnega namena 03 — Kulturnoprosvetna dejavnost.

5. Kulturna skupnost se zavezuje, da bo po točki 2 tega dogovora odstopljena republiška sredstva prvenstveno uporabila za:

— postopno izboljšanje materialnega položaja obstoječih kulturnih zavodov, pri čemer bo uskladila osebne dohodke delavcev na področju kulture in potrebe za funkcionalno dejavnost zavodov na ravni, ki je bila za tekoče leto s splošnimi družbenimi akti dogovorjena za celotno področje družbenih dejavnosti;

— izvedbo zakonskih obveznosti na področju knjižničarstva in dostopnosti knjige kot osnovne oblike in sredstva za

izvajanje kulturne dejavnosti, ki ima možnost množičnega vplivanja na kulturno rast občanov;

— izvajanje zakonskih obveznosti na področju arhivskega varstva in varstva kulturnih spomenikov kot dokumentov zgodovinskega razvoja in kulturne dediščine;

— opravljanje drugih temeljnih kulturnih dejavnosti, ki približujejo kulturne vrednote čim širšemu krogu občanov in bogatijo njih kulturno življenje.

Pri opravljanju teh svojih nalog upošteva kulturna skupnost sklepe, priporočila in normative, ki jih za posamezna področja kulturne dejavnosti sprejme skupščina kulturne skupnosti Slovenije in ki jih za splošno usmerjanje kulturnega razvoja sprejme skupščina SR Slovenije in konkretno za občino skupščina občine.

6. Za izvajanje tega dogovora skrbijo republiški sekretariat za finance, kulturna skupnost Slovenije in ustrezne strokovne službe skupščine občine.

Zaradi zagotovitve vsebine in materialne osnove za razvoj kulture, sta Skupščina občine Škofja Loka (v nadaljnjem besedilu: skupščina občine) in Kulturna skupnost Škofja Loka (v nadaljnjem besedilu: kulturna skupnost) sklenili na podlagi zakona o sredstvih za financiranje kulturnih skupnosti in kulturnih dejavnosti (Uradni list SRS, št. 46/1970)

Družbeni dogovor

o vsebini in materialnih sredstvih za potrebe kulturne dejavnosti

1. člen

Skupščina občine in kulturna skupnost ugotavljata potrebe in interes občanov, da se ohrani in razvija kulturna dejavnost, ki služi duhovnemu bogatenju, širjenju obzorja in popularizaciji kulture med občani kakor tudi čuvanju in predstavljanju kulturne dediščine v občini.

2. člen

Da bi se dosegel skladen razvoj vseh kulturnih dejavnosti, je bila ustanovljena kulturna skupnost kot skupnost vseh za kulturo zainteresiranih dejavnikov na območju občine Škofja Loka.

3. člen

Kulturna skupnost prevzema skrb za področja kulturnega dela, ki jih je doslej financiral občinski proračun, in sicer:

— Loški muzej Škofja Loka,

— Ljudska knjižnica Škofja Loka s podružnicami na območju občine Škofja Loka,

— arhivska služba za območje občine Škofja Loka,

— Zavod za spomeniško varstvo Ljubljana za območje občine Škofja Loka,

— Muzejsko društvo Škofja Loka s podružnicami v Žireh in Železnikih,

— Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Škofja Loka,

— Groharjeva slikarska kolonija Škofja Loka,

— Mala Groharjeva slikarska kolonija Škofja Loka,

— Prešernove nagrade gorenjskih občin,

— sodelovanje pri pripravah za praznovanje 1000-letnice loškega gospostva.

Pri tem se kulturna skupnost obvezuje, da bo naštetim potrošnikom zagotavljala najmanj tolikšna sredstva kot jih je v te namene dodeljeval občinski proračun, razen v primerih, ko bo zaradi ukinitve ali pomembnih razlik v aktivnosti taka delitev nesprejemljiva.

Skupščina občine se zavezuje, da bo prenesla na kulturno skupnost vsa finančna sredstva, ki jih je doslej namenjala za financiranje kulturnih dejavnosti, ki jih prevzema kulturna skupnost.

4. člen

Za materialno osnovo pridobiva kulturna skupnost sredstva iz treh osnovnih virov in sicer:

— sredstva, ki jih zagotavlja skupščina občine v svojem proračunu,

— sredstva, ki jih odstopa republika v korist kulturne skupnosti,

— drugi dohodki.

5. člen

Skupščina občine se obvezuje, da bo vsako leto zagotovila za kulturno skupnost v občinskem proračunu toliko sredstev, da bo delež kulture v proračunskih izdatkih enak 4,478 odstotkom, vendar ne manjši, kot so bila sredstva minulega proračunskega leta, povečana za odstotek porasta proračunskih dohodkov v tekočem letu.

6. člen

Kulturna skupnost zagotavlja smotrno financiranje akcij na posameznem področju kulturne dejavnosti in družbeno sprejemljivo politiko osebnih dohodkov zaposlenih kulturnih delavcev.

Kulturna skupnost bo najmanj enkrat letno obveščala skupščino občine o programu in finančnem načrtu, posebej pa

o doseženih rezultatih na področju kulturnih dejavnosti.

7. člen

Družbeni dogovor skleneta skupščina občine in kulturna skupnost za dobo 3 let. Do sprememb v tekstu in obvezah pride lahko samo z obojestranskim pristankom.

8. člen

Družbeni dogovor stopi v veljavo, ko ga sprejmeta skupščina kulturne skupnosti in skupščina občine ter podpišeta oba predsednika, uporablja pa se od 1/1-1971.

Finančni načrt Kulturne skupnosti Za L. 1971

Dohodki

1. Občinski proračun	576.000
2. Republiška sredstva	508.000
Skupaj	1.084.000

Razdelitev

1. Dotacije	947.400
2. 1 % obvezna rezerva	10.840
3. 10 % za investicijski sklad	108.400
4. Začasno nerazdeljena sredstva (stroški SDK, režijski stroški ipd.)	17.360
Skupaj	1.084.000

Andrej Pavlovec

RAZSTAVE V GALERIJI

Razveseljivo je, da lahko kroniko o razstavah v galeriji Loškega muzeja pričnemo tokrat z retrospektivno razstavo slikarja *Janeza Sedeja* ob slikarjevi 60-letnici in ob deseti obletnici njegove prve samostojne razstave. Poudariti je treba tudi, da je Janez Sedej za to razstavo in za življenjski slikarski opus, ki je bil prikazan na razstavi, prejel Prešernovo nagrado gorenjskih občin, ki mu je bila slovesno izročena 8. februarja 1971 v Radovljici. Z razstavo 42 slik od leta 1957 do 1970 je bila prikazana razvojna pot Sedejevega slikarstva od prvih poskusov s kopiranjem tujih mojstrov (Claude Lorrain) in slikanja po motivih v okolici rojstnega kraja Dobračeve pri Žireh. Ker so bile skoraj vse slike za razstavo izposojene pri lastnikih, je jasno, da pregled ni mogel biti popoln, za celotno podobo slikarjevega razvoja je manjkalo nekaj tipičnih del, ki so jih nadomestila manj pomembna. Toda razstava je pokazala,